

Salaojaa syntyy Jykevä H-30 lanan kiinnitettyllä myyräauralla. Auran terän jatkeena olevaan kuulaan on kiinnitetty salaojaputki, joka vedetään auralla maan sisään 1–2 km/h tuntinopeudella.

Salaojia edullisesti

Koneviestin aloitti Jykevä H 30 -lanarungon ja siihen liitettävien työlaitteiden kokeilun viime vuonna. Kokeilu jatkui kasvukaudella 2021 myyrä- ja salaojien teolla.

TEKSTI JA KUVAT UOLEVI ORISTO TESTIRYHMÄ OSMO ORISTO, UOLEVI ORISTO

Myyräojassa on suora, noin 75 senttiä pitkä suora terä, jonka mitat ovat 20 x 200 mm. Se on kiinnitetty murtopulteihin (nuoli) auran runkoon. Terän alaosa on maa-hakuinen terä, jonka takaosassa on 75 millin vahvuinen kuula. Traktorin hydraulinen työntövarsi helpottaa ojan aloittamista. Sillä on helppo säätää terän kulmaa ajon aikana.

Jykevä H30 -takalasta kertova artikkeli on julkaistu Koneviestien numerossa 6/2021. Vuosi 2020 oli niin märkä, että emme päässeet kokeilemaan lanan lisävarusteena toimitettavaa jankkuria tositoimissa.

Lupasimme artikkelissa, että kokeilu jatkuu kasvukautena 2021. Kesäkuussa -21 vedimme myyräoja-auralla sala-ojaputkea, puintien jälkeen tavoitteena on kokeilla vielä ainakin jankkuria. Kuluva kasvukausi on Turun seudulla todella vaihteleva, sillä kevät oli kostea ja myöhäinen, kesä kuiva ja kuuma. Syksy on toivottavasti niin kuiva, että jankkuria kannattaa ajaa.

Murtopultteja ei kannata ostaa kilotavarana

Syksyllä 2020 käytimme Jykevä H 30 -lanarunkoon kiinnitettyä myyräoja-auraa ojan ajoon sekä sängellä puinnin jälkeen että syyskylvöjen oraille. Auraa vedettiin viime syksyn suuren traktoritestin noin 120 hevosvoiman tehoisilla koneilla. Valmistajan ilmoittama tehon tarve on 50 hv.

Myyräoja-auran kiinnitys lanarunkoon onnistuu melko hyvin, vaikka lanassa oleva pikakiinnikkeen karkea mitoitus hankaloittaa kytkentää. Onneksi myyräoja-auran pieni paino helpottaa sen siirtelyä.

Ojien ajo sujuu muuten erittäin hyvin, **mutta alkuperäiset 18 mm pak-suiset** ja 8.8-lujuusluokan murtopultit eivät kestäneet jäykän savimaan tai yli 2 km/h ajonopeuden yhdistelmän aiheuttamaa vastusta.

Murtopultin vaihto vie kaikkineen korkeintaan pari minuuttia, mutta silti se alkaa ajan mittaan tynpiä. Otimme siksi yhteyttä valmistajaan ja saimme luvan käyttää halkaisijaltaan samoja, mutta 12.9-lujuusluokan pultteja. Näiden pulttien lujuus on 50 % suurempi kuin alkuperäisten, eikä niitä voi ostaa kilotavarana. Pultin lujuus näkyy yleensä sen kuusiokannassa.

Etummaisen pultin vaihto 12.9-luokaiseen muutti työn luonteen. Ojien veto sujui parin kilometrin tuntivauhdilla eikä pellon pinnalla oleva olki haitannut juurikaan työtä. Tämän jälkeen jouduimme vaihtamaan murtopultin vain muutaman kerran, kun terä osui kiveen. Kivisessä kohdassa nopeutta kannattaa alentaa.

Myyräojat säilyvät talven yli

Puintien jälkeen teimme ojia sellaisiin

painaumiin, joissa vesi seisoo lähes joka vuosi. Tehtyjen ojien päälle kylvimme sängelle syysvehnää. Myyräojat täyttyivät löysällä mullalla, mikä ei kuitenkaan tunnu häirinneen veden kulkua syksyn ja talven 2021 aikana. Notkelmiin ja vanhojen ojien paikalle ei muodostunut isoja lammikoita – tosin oraspelloilla tai nurmella seisova vesi ei ollut keväällä 2021 läheskään niin paha ongelma kuin roudattomana, mutta sateisena keväänä 2020.

MYYRÄOJITUS

Myyräojitus on toimiva keino pellon ongelmakohtien vesitalouden hoitoon.

Myyräoja-auralla voidaan vetää myös sala-ojaputkia.

Pisin kokeilun aikana vedetty sala-oja oli 130 metriä.

Myyräojituksen vaikutusaika kovilla savimailla voi olla 2-3 vuotta.

Myyräoja-aura menee hyvin maahan, eivätkä olki tai rikkakasvit juuri haittaa ajoa. Auran terä nostaa jonkin verran multakokkareita pellon pintaan, mutta ne eivät yleensä haittaa seuraavia viljelytoimenpiteitä. Käytännössä ojan syvyys on 40–60 sentin luokkaa.

Kuva on otettu touku-kuussa 2021. Edellisenä syksynä ajettu myyräoja näkyy ojan pinnalla (nuoli). Myyräojaan on syksyn ja talven mittaan juossut pintamaata, minkä vuoksi sitä ei ole helppo huomata kasvuston joukosta seuraavana vuotena. Pintamaa on kuitenkin niin löyhää, että vesi pääsee hyvin myyräoan pohjalle.

Rukiin talvehtiminen onnistui talvella 20–21 erittäin hyvin, eikä talvihuhoja ollut käytännössä lainkaan. Suurin merkitys oli hyvillä olosuhteilla, mutta myyräojitus varmisti talvehtimisen myös jokavuotisissa ongelmakohtissa

Olemme tehneet myyräoimia ennenkin. Kokemuksemme perusteella voimme todeta, että myyräojitus on hyvä lääke pellon ongelmakohtiin. Sitä kannattaa käyttää varsinkin vuokra- mailla silloin, kun sopimus on lyhyt tai päättymässä eikä varmuutta sen jatkosta ole. Myyräojituksen vaikutusaika voi kovilla savimailla olla pari–kolme vuotta, mutta pehmeämmillä mailla oijen kesto on yleensä lyhempi.

Omatoiminen salaojitus kannattaa-

Salaojitus on pitkäaikaisempi – mutta ei ikuinen – vaihtoehto pellon kosteus- ongelmien hoitoon. Vanhaa ojitusta voi korjata ja täydentää omatoimi- sesti muutenkin kuin kaivinkoneella. Salaojaputken veto ja sorastus sujuvat

traktorivetoisella salaoja-auralla erittäin hyvin (ks. KV 16/2016). Toinen vaihtoehto putken vetoon on kiinnittää se suoraan myyräoja-auran perään!

Myyräoja-auran terän takana olevan kuulan etuosan läpimitta on 75 mm, mikä on hieman enemmän kuin 50-mil- lisen salaojaputken ulkomitta. Samalla kuula suojaa putkea niin hyvin, että putki ei yleensä irtoa, katkeaminen on suurempi riski.

Olemme vuosien varrella vetäneet salaojaputkea myyräoja-auralla vaihte- levin menestyksin. Ojan veto aloitetaan yleensä piiriojasta tai aiemmin teh- dystä kokoojalinjasta. Sen löytäminen ja aloituskuopan kaivuu onnistuvat hyvin, jos käytössä on ojituskartta, jonka mukaan ojitus on tehty myös todellisuudessa.

Kesäkuussa 2021 tekemämme ojitus onnistui hyvin, koska savi oli vielä sopivan kosteaa. Vedimme putkea yli kaksisataa metriä, pisin oja oli noin 130 metriä. Oja kannattaa lopettaa

SALAOJIEN TEON VAIHEITA

Salaojien veto myyräoja-auralla onnistuu jäykälläkin mailla. Teimme 130 metriä pitkän ojan ongelmitta kahden hengen työryhmällä. Lähdimme hitaasti liikkeelle ja kasvatimme ajonopeuden 2 kilometriin tunnissa, minkä putki kesti vielä hyvin.

1 MYRÄJOJA-AURAN TERÄN alapäähän on kiinnitetty lenkillä noin 75 millin paksuinen kuula. Kuula voi elää terän takana, mikä on kivien väistössä tärkeää. Kula on takaosastaan 50 millia paksu, mikä on sama kuin salaojaputken läpimitta. Putki kiinnitetään kuulan perään esimerkiksi letkunkiristimellä.

2 OJAN PENKALTA on helppo lähteä, mutta putken vedon voi aloittaa myös kokoojasta. Kokoojajaa ei tarvitse välttämättä katkaista, mikä vähentää työtä merkittävästi, jos vanha oja on tehty tiiliputkista. Auran syvyys kannattaa säätää siten, että lasku riittää myös loppuun asti. Huomaa, että piiriojien pientareet ovat usein hieman muuta peltoa korkeammalla.

3 ALOITUSKOHTAAN SYNTYY väkisinikin iso monttu, mihin kanttaa tehdä reilu sorasilmä. Se varmistaa uudesta ojasta tulevan veden pääsyn vanhaan ojaan. Hydraulinen työntövarsi on kätevä varuste, koska sen avulla on helppo säätää auran asentoa ja terän ottavuutta siten, että ojitussyvyys vaihtelee mahdollisimman vähän.

4 OJA KANNATTAA SUUNNATA heti kohti ajateltua lopetuskohtaa, koska mutkat lisäävät vetovastusta ja siten putken katkeamisriskiä. Toisen henkilön pitää valvoo putken kulkua ja oikaista kieppiin mahdollisesti tulevat solmut sekä antaa kuljettajalle lopetusmerkki heti, jos putki katkeaa. Pidimme putkikiappia trukkihaarukassa, mikä vähensi sen sekoamista.

5 MAAN JA PUTKEN VÄLINEN KITKA kasvaa sitä mukaa, kun matka etenee. Putki juoksi aluksi reikään tasaisesti, mutta alkoi liikkua nykimällä n. 70 metrin ajon jälkeen, mutta ei silti katkennut. Tämä kuva on 130 m kohdalta. Putki istuu kauniisti auran avaaman reiän pohjalla.

6 OJAN TEKO KANNATTAA LOPETTAA hyvissä ajoin ennen seuraavaa ojaa, mikäli siihen ei haluta johtaa vettä piiriojasta tms. Teimme lopetuskohtaan sorasilmän. Sellainen kannatta tehdä myös silloin, kun putki katkeaa. Lopetuskohta kannattaa merkata karttaan ja ottaa GPS:llä sen tarkka sijainti talteen.

aina hiekkasilmään, minkä vuoksi työmaalla tarvitaan kaivinkone tai kovakuntoinen henkilö lapiota heiluttamaan.

Putken veto sujuu parhaiten kahden hengen työryhmältä. Putkikiellä on ikävä taipumus mennä sekaisin. Kuljettaja ei myöskään itse huomaa, jos putki katkeaa kesken vedon. Kunollisella letkuklemmarilla kuulaan kiinnitetty putki ei irtoa.

Putken katkeamisesta pitää ilmoittaa heti kuljettajalle, jotta hän pystyy pysäyttämään traktorin heti. Katkemiskohtaan kannattaa tehdä sorasilmä. Se on helppo määrittää kuulaan takana roikkumaan jääneen letkunjäljän pituuden mukaan.

Tavallinen 250 metrin kieppi 50 mm päällystämätöntä putkea maksaa noin 150 euroa. Sen veto onnistuu joko noin 1000 euron hintaisella (Alv 24 %) myyräoija-auralla tai lanaan kiinnitettävällä terällä. IKH myy myös myyräoijan vannasta 290 hintaan, jonka voi itse kiinnittää esimerkiksi jonkin vanhan työkonen runkoon tms.

Kookoksella tai suodatinkankaalla päällystettyä putkea ei voi vetää myyräoija-auralla. Ne toimivat kuitenkin hyvin

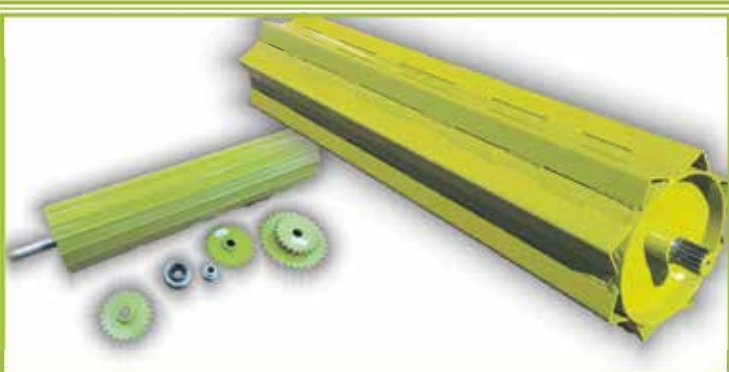
Traktorilla voidaan vetää myös sorastuslaatikolla varustettua salaoja-auraa. Sorastus voidaan tehdä joko etukuor-maintraktorilla tai sorastusvaunulla.

traktorivetoisessa sala-oja-aurassa.

Malti on valttia, putkea vedettäessä ei kannatta kaahailla. Portaattomalla voimansiirrolla varustettu traktori on

kätevä, mutta perinteiselläkin vaihteistolla pärjää, jos traktori lähtee rauhallisesti liikkeelle eikä nykäise!

**VALMISTAMME CLAAS
PAALAINTEEN RULLAT, RATAAT YMS.
Kauttamme myös muut osat laakerit yms...**

**MUISTA MYÖS
LEIKKUUPUIMURIN OSAT**

Ilkka 044 5806079
Miika 050 5238404 **WWW.PURKUPORSSI.FI**

**LÄMPÖKESKUKSET 60-2000 kW
HAKEKATTILAT 30-990 kW
STOKERIT 30-990 kW**

ALA • TALKKARI

**GRAIN
VETO CONT**

<https://ala-talkkari.fi>

MEILTÄ MYÖS
KUIVURILÄMPÖKESKUKSET

VELJEKSET ALA-TALKKARI OY | HELLANMAANTIE 619 | 62130 LAPUA
PUH: 06-433 6333
ASIAKASPALVELU@ALA-TALKKARI.FI